

Zestaw ćwiczeń dla młodzieży

Zabierz głos

w sprawie swoich
cyfrowych praw!

Zestaw ćwiczeń dla młodzieży

Zabierz głos

w sprawie swoich cyfrowych praw!

Dołącz do młodych Europejczyków i zostań współautorem(-ką) publikacji dotyczącej twoich praw w internecie. Stwórz treści, opublikuj je na Facebooku, Google+, Instagramie, Pinterście, Tumblrze lub Twitterze i oznacz je hasztagiem: **#GDPRHaveYourSayPL, #RODO lub #childrights.**

*Pamiętaj, aby ustawienia treści publikowanych w ramach projektu były 'publiczne'.

Spis treści

Wprowadzenie..... 4

1

1. Zaprzyjaźnij się ze swoimi prawami 6

Ćwiczenie 1. Poznaj swoje prawa 6

Ćwiczenie 2. Twoje prawa w formie memów 6

Ćwiczenie 3. Korzystaj z praw online 6

2

2. Wyzwania za rogiem 8

Ćwiczenie 1. Powiedz, co myślisz 8

Ćwiczenie 2. Znajdź równowagę 8

Ćwiczenie 3. Ukryć czy skasować?..... 8

Ćwiczenie 4. Bezradni? 8

3

3. Krok w przyszłość.....10

Ćwiczenie 1. Wirtualna rzeczywistość 10

Ćwiczenie 2. Zostań pilotem 10

Ćwiczenie 3. Selfie 10

Ćwiczenie 4. Nie-inteligentne zabawki?..... 11

Ćwiczenie 5. WIDEO-net..... 12

Ćwiczenie 6. Internetowa wieża Babel 12

4

4. Czas na działanie! 14

Ćwiczenie 1. Zaplanuj kampanię 14

Ćwiczenie 2. Opracuj rozwiązania..... 14

Ćwiczenie 3. Działaj lokalnie..... 15

Dla nauczycieli i liderów młodzieżowych 16

Słownik terminów 17

Przydatne linki 18

Wprowadzenie

Czy wiesz, że w maju 2018 roku we wszystkich państwach Unii Europejskiej zacznie obowiązywać rozporządzenie o ochronie danych osobowych (RODO)? Dobra wiadomość jest taka, że przepisy te mają na celu ochronę twojej prywatności i danych osobowych w internecie. Właściciele serwisów społecznościowych i serwisów informacyjnych zostaną zobowiązani do:

- przetwarzania twoich danych w sposób uczciwy i przejrzysty,
- nieprzekazywania twoich danych do firm trzecich bez wyraźnej zgody,
- przestrzegania prawa użytkowników do bycia zapomnianym,
- nieprofilowania danych dotyczących nieletnich.

Złą wiadomością jest to, że jeśli nie będziemy działać, RODO¹ uniemożliwi osobom poniżej 16. roku życia w niektórych państwach Unii Europejskiej dostęp do usług społeczeństwa informacyjnego (m.in. mediów społecznościowych) bez zgody rodziców lub opiekunów (artykuł 8)²! W Polsce granica wieku została ustalona na poziomie 13 lat, ale wyobraź sobie, jakie RODO może mieć konsekwencje dla nastolatków żyjących w innych krajach Unii Europejskiej. Korzystanie z mediów społecznościowych i odkrywanie nowych stron czy aplikacji będzie wymagało każdorazowej zgody rodziców. A co z konsekwencjami dla osób młodszych niż 13 lat?

Masz możliwość, by to zmienić, ponieważ według artykułu 8 RODO:

Państwa członkowskie mogą przewidzieć w swoim prawie niższą granicę wiekową, która musi wynosić co najmniej 13 lat.

Celem tej publikacji jest zainspirowanie cię do zastanowienia się nad twoimi prawami w internecie oraz danie ci możliwości wypowiedzenia się w sprawie rozporządzenia tak, by twój głos został usłyszany przez osoby decydujące o zmianach w prawie.

Jak możesz to zrobić? Opublikuj przed 15 grudnia 2017 roku to, co stworzysz w poszczególnych ćwiczeniach w twoim ulubionym serwisie społecznościowym, który umożliwia korzystanie z hashtagów (np. Facebook, Google+, Instagram, Pinterest, Twitter lub Tumblr). Stworzone przez ciebie treści zostaną wysłane przedstawicielom władz zarówno twojego kraju, jak i Unii Europejskiej oraz staną się częścią albumu Prawa Cyfrowe, który zostanie opublikowany na przełomie stycznia i lutego 2018 roku.

Zależy nam, by wszystko, co wykonasz zostało dostrzeżone, dlatego koniecznie oznacz swoje treści hashtagiem #GDPRHaveYourSayPL! Jeżeli dodatkowo użyjesz hashtagów #RODO i #childrights, dotrzesz do jeszcze większej liczby osób. Pamiętaj, żeby treści publikowane w ramach projektu miały ustawienia 'publiczne'.

Nauczyciele, liderzy młodzieżowi i inne osoby pracujące z młodzieżą znajdą tu wiele użytecznych informacji. Na ostatniej stronie publikacji dostępny jest słownik.

¹ www.privacy-regulation.eu/pl

² www.privacy-regulation.eu/pl/8.htm

**Zabierz
głos**

1. Zaprzyjaj się ze swoimi prawami

Ćwiczenie 1 Poznaj swoje prawa

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka¹ przyjęta w 1948 roku przez Organizację Narodów Zjednoczonych dotyczy wszystkich ludzi, niezależnie od narodowości, rasy, wieku czy wyznawanej religii. Dzieci mają takie same prawa jak dorośli. Uznano jednak, że dzieci ze względu na swoją niedojrzałość wymagają specjalnej ochrony. Prawa dzieci zostały określone w specjalnej konwencji Narodów Zjednoczonych (Konwencji o prawach dziecka)², którą od przyjęcia w 1989 roku podpisały prawie wszystkie państwa świata. Artykuł 12 Konwencji o prawach dziecka stanowi, że dzieci mają prawo być wysłuchane we wszystkich sprawach, które ich dotyczą. Zapiszcie i postarajcie się zilustrować kilka szczególnych praw, których według was dzieci i młodzież powinni bronić. Jakie obowiązki wiążą się z tymi prawami?

Ćwiczenie 2 Twoje prawa w formie memów

Ile praw chronionych przez Konwencję o prawach dziecka jesteś w stanie wypisać? Jeżeli nie jesteś pewna(-y) swoich praw, zapoznaj się z Konwencją: www.unicef.org/magic/resources/CRC_polish_language_version.pdf. Które z twoich praw może być naruszone w sytuacji, gdy wymagana jest zgoda rodziców lub opiekunów prawnych za każdym razem, kiedy chcesz skorzystać z portalu społecznościowego lub innego serwisu, który zbiera dane osobowe? Które z praw twoich rodziców może być zagrożone? Wypiszcie z partnerem lub w małej grupie pięć praw, które z waszej perspektywy są szczególnie istotne i wymagają wyjątkowej ochrony we współczesnym świecie. Stwórzcie mem dotyczący co najmniej jednego z tych praw. O tym, jak tworzyć memy, przeczytaj na: www.digitalyouth.pl/2017/10/16/5-narzedzi-tworzenia-memow/.

Ćwiczenie 3 Korzystaj z praw online

Prawa człowieka dotyczą zarówno tego, co dzieje się offline, jak i online. W 2012 roku Rada Praw Człowieka ONZ oświadczyła³, że te same prawa, które ludziom przysługują offline, muszą być chronione także w internecie. Promowanie i gwarantowanie praw cyfrowych młodych osób jest istotne w kontekście tworzenia przyjaznego środowiska online. Zastanówcie się z partnerem, co prawa człowieka online oznaczają w praktyce. Które z tych praw wpływa w jakikolwiek sposób na waszą prywatność i ochronę danych osobowych? W formie plakatu zaprezentujcie przykłady korzystania z cyfrowych praw. Możecie do tego wykorzystać narzędzia opisane w artykule: www.digitalyouth.pl/2017/10/23/5-narzedzi-tworzenia-plakatow/.

1 www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Powszechna_Deklaracja_Praw_Czlowieka.pdf
pl.wikipedia.org/wiki/Powszechna_deklaracja_praw_cz%C5%82owieka

2 www.unicef.pl/Co-robimy/Prawa-dziecka
brpd.gov.pl/konwencja-o-prawach-dziecka

3 daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&DS=A/HRC/20/L.13&Lang=E

Zabierz
głos

2. Wyzwania za rogiem

Artykuł 8¹ RODO, które zostanie przyjęte przez wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej w 2018 roku, określa 16 lat jako domyślną granicę wieku, od której młodzi ludzie mogą sami decydować o korzystaniu z usług społeczeństwa informacyjnego. W Polsce granica wieku została ustalona na poziomie 13 lat. Młodsze osoby będą potrzebowały zgody rodziców lub opiekunów prawnych.

Ćwiczenie 1 Powiedz, co myślisz

W małych grupach podzielcie się swoją opinią na temat proponowanych w RODO ograniczeń wiekowych. Zapiszcie na karteczkach samoprzylepnych, jakie emocje mogą towarzyszyć tym nastolatkom, które będą musiały pytać rodziców lub opiekunów o możliwość skorzystania z konkretnych stron internetowych. Jak będą się czuli, prosząc swoich rodziców o zgodę na założenie konta na Facebooku, instalację aplikacji lub zarejestrowanie się w serwisie online? Co myślicie o zdolności rodziców do rozumienia, jak funkcjonują usługi społeczeństwa informacyjnego, oraz ich odpowiedzialności za waszą prywatność i dane osobowe? Zbierzcie wszystkie karteczki, zróbcie im zdjęcie i udostępnijcie je online z odpowiednim hashtagem.

Ćwiczenie 2 Znajdź równowagę

Zastanówcie się, jaki wpływ może mieć RODO na wasze prawa internetowe. Na jakie internetowe aktywności edukacyjne i społeczne wpłynie najbardziej? Rozważcie konsekwencje w kontekście szkoły oraz młodych twórców i programistów. Przedyskutujcie, jak można pogodzić zapewnienie dzieciom prawa do bezpieczeństwa przy jednoczesnym prawie do uczestniczenia. Stwórzcie mapę myśli, która zobrazuje wasze przemyślenia dotyczące tego tematu. Do stworzenia mapy myśli możecie wykorzystać darmowe narzędzia opisane w artykule: www.digitalyouth.pl/2017/10/11/5-narzedzi-tworzenia-map-mysli/.

Ćwiczenie 3 Ukryć czy skasować?

Obecnie 38% osób w wieku 9-12 lat ma swój profil w przynajmniej jednym serwisie społecznościowym². Co by się stało, gdyby niektórzy rodzice nie wyrażali zgody na korzystanie z tych serwisów młodym osobom w wieku 13-16 lat? Pracując z partnerem lub w grupie, przedyskutujcie wynikające z RODO możliwe konsekwencje konieczności wyrażenia zgody przez rodziców na zachowanie młodych osób i możliwy wpływ na ich bezpieczeństwo. Co z młodymi osobami, które już mają swoje profile w mediach społecznościowych? Stwórzcie komiks, w którym przedstawicie wasze przemyślenia. Narzędzia do tworzenia komiksów znajdziecie pod linkiem: www.digitalyouth.pl/2017/10/04/5-narzedzi-tworzenia-komiksow/.

Ćwiczenie 4 Bezradni?

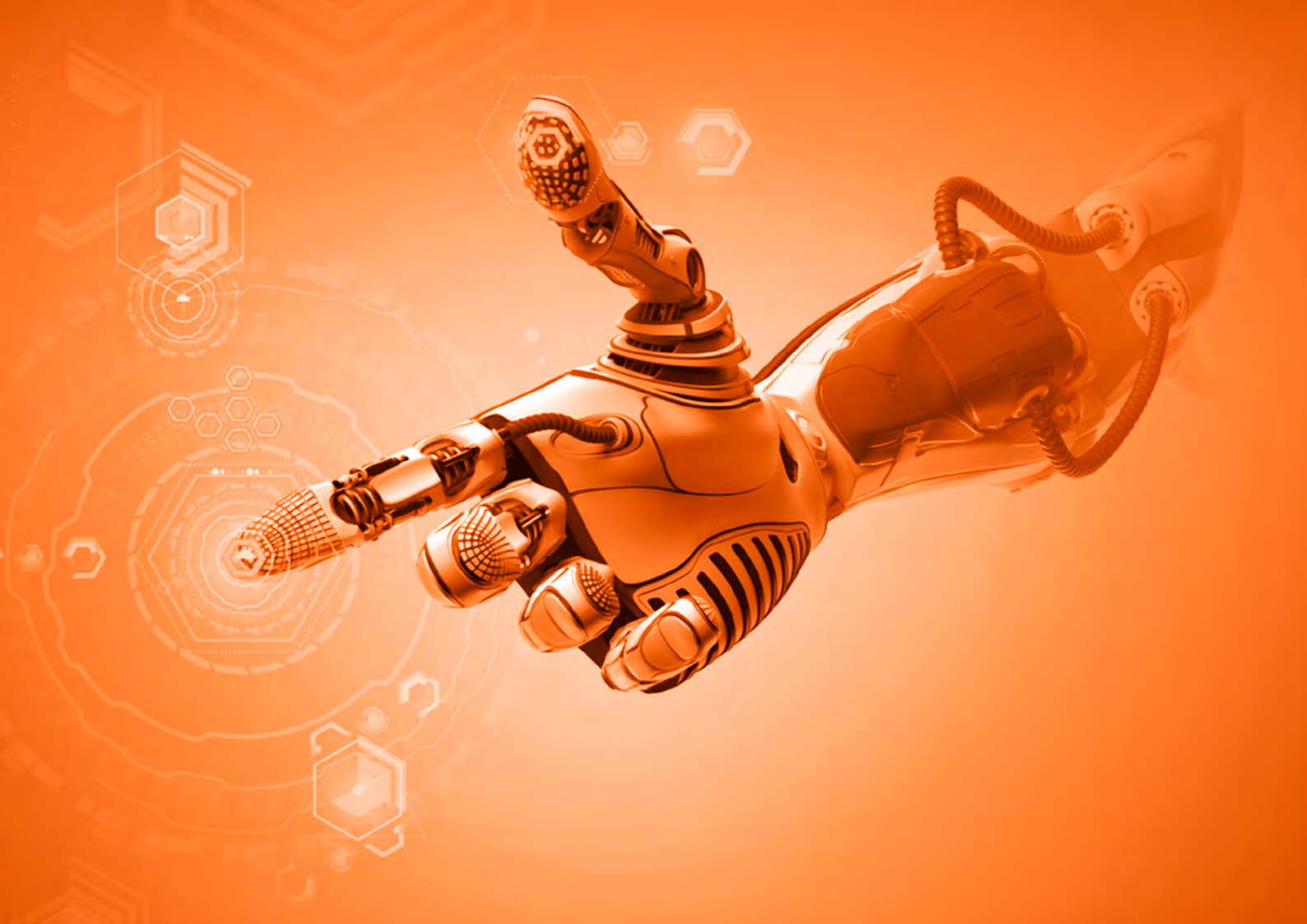
Wszyscy młodzi ludzie powinni mieć łatwy dostęp do pomocy i wsparcia w sytuacji, gdy ich potrzebują. Poza dostępnością Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116111³ istotne jest wsparcie rówieśników, które może być bardzo ważne dla wielu młodych osób znajdujących się w kryzysie. Przedyskutuj z partnerem lub w małej grupie, jak ograniczenia wynikające z RODO mogą wpływać na ten aspekt życia. Notatki róbcie na karteczkach, a następnie sfotografujcie je i udostępnijcie online.

1 www.privacy-regulation.eu/pl/8.htm

2 www.swps.pl/images/stories/zdjecia/eukidsonline/l_kirwil_raport_polska_eukidsonline_v3.pdf

3 116111.pl

Zabierz głos

3. Krok w przyszłość

Ćwiczenie 1 Wirtualna rzeczywistość

Wirtualna rzeczywistość staje się coraz popularniejsza oraz oferuje nam całkowicie nowe i niepowtarzalne doznania. Wbrew obiegowej opinii technologia ta to nie tylko gry i zabawa. Dostępnych jest bardzo wiele edukacyjnych aplikacji dostarczających ciekawych doświadczeń. Próbowałeś(-aś) już zanurzyć się w wirtualną rzeczywistość? Jeżeli tak, to podziel się swoim doświadczeniem z partnerem. Jeżeli nie, zastanówcie się i postarajcie się odpowiedzieć na kilka pytań: Jak VR może wpływać na nasze prawa, włączając w to ochronę naszych danych osobowych? Jakie daje nam możliwości? Jak może wpływać na proces uczenia się? Zastanówcie się także nad ryzykiem związanym z tą technologią. Dlaczego producenci zestawów wirtualnej rzeczywistości wyznaczają limity wiekowe dla użytkowników? Stwórzcie komiks, w którym przedstawicie swoje wnioski. Możecie przy tym wykorzystać aplikację, które znajdziecie pod linkiem: www.digitalyouth.pl/2017/10/04/5-narzedzi-tworzenia-komiksow/.

Ćwiczenie 2 Zostań pilotem

Drony od dłuższego czasu stają się coraz popularniejsze. Obecnie są jednym z najbardziej pożądanych przez dzieci prezentów. Wcielanie się w pilota i latanie dronem może być dobrą zabawą, ale trzeba także brać pod uwagę kwestie bezpieczeństwa. Niektóre drony mają kamery i udostępniają swoje położenie. Zastanówcie się z partnerem lub w małej grupie, jaki może to wpływać na kwestie prywatności. Jak drony mogą naruszać prywatność naszą lub innych? Więcej informacji o bezpiecznym wykorzystaniu dronów znajdziecie na stronie: dronerules.eu/pl.

Ćwiczenie 3 Selfie

Jeżeli spojrzycie na grafikę ilustrującą, co dzieje się w internecie przez 60 sekund, która znajduje się na kolejnej stronie, zobaczycie, że co minutę na świecie robione jest około 1,8 mln snapów. Wiele z nich to selfie. Codziennie miliony takich fotografii są udostępniane na różnych portalach społecznościowych. Według danych firmy Samsung selfie stanowią blisko 1/3 wszystkich zdjęć robionych przez młodych ludzi w wieku 18-24 lat. Czy kiedykolwiek zastanawialiście się, jak może to wpływać na nasz obraz samych siebie i naszą autentyczność? Czy selfie służą do tworzenia pozytywnego autowizerunku, budowania tożsamości i reputacji?

Zastanówcie się teraz nad zagadnieniami dotyczącymi prywatności i wizerunku online w kontekście selfie. Weźcie pod uwagę, że nie tylko portale typu Facebook czy Snapchat umożliwiają udostępnianie zdjęć, również wiele urządzeń podłączonych do sieci przesyła i przechowuje takie materiały na swoich firmowych serwerach. Pamiętajcie też, że zdjęcie może ujawnić waszą lokalizację! Pomyślcie, w jaki sposób rodzice naruszają prawa dzieci, kiedy udostępniają ich zdjęcia online. W małych grupach stwórzcie dwa albo trzy memy, aby podzielić się swoimi przemyśleniami. Do stworzenia memów możecie wykorzystać narzędzia opisane pod tym linkiem: www.digitalyouth.pl/2017/10/16/5-narzedzi-tworzenia-memow/.

2017 *This Is What Happens In An Internet Minute*

Ilustracja 1: Co dzieje się w internecie przez 60 sekund (<http://thebln.com/2017/03/happens-every-minute-internet-2017/>)

Ćwiczenie 4 Nie-inteligentne zabawki?

Obecnie już 14 miliardów urządzeń należących do kategorii internetu rzeczy (IoT) jest podłączonych do sieci. Prognozuje się, że do 2020 roku będzie ich 50 miliardów. Bardzo prawdopodobne, że ty również posiadasz już takie urządzenie – np. smartwatcha albo opaskę sportową. Jakie jeszcze przykłady takich urządzeń przychodzą wam do głowy? Internet rzeczy rodzi wiele problemów związanych z prywatnością, a podłączone do internetu zabawki dostarczają nowych wyzwań w kontekście praw dzieci. W ostatnich miesiącach głośno było o kilku przypadkach, w których nagrania i osobiste informacje dotyczące dzieci wyciekły za pośrednictwem inteligentnych zabawek. Rozmowa z podłączonym do sieci misiem to nie tylko rozmowa z zabawką, ale również z jej producentem.

W jaki sposób inteligentne zabawki umożliwiają nadużywanie praw swoich użytkowników i co dzieje się z gromadzonymi przez nie danymi? W jaki sposób mogą stanowić ryzyko dla dorosłych? W małych grupach zastanówcie się, jakich zagrożeń powinni być świadomi rodzice małych dzieci. Nie zapomnijcie wziąć pod uwagę kwestii związanych z rozwojem dzieci oraz emocji, które może wywołać kontakt z zabawkami podłączonymi do sieci. W formie pięciu zasad zapiszcie i zilustrujcie, o czym rodzice i opiekunowie powinni pamiętać przy zakupie inteligentnych zabawek, a następnie opublikujcie online z odpowiednim hashtagem.

Ćwiczenie 5 WIDEO-net

Szacuje się, że do 2020 roku 80% internetowego ruchu będą generowały materiały wideo. W USA już teraz stanowią one 64% wszystkich treści internetowych¹. Ten rodzaj treści ma ogromny potencjał. A ponieważ rewolucjonizuje obecnie internet, będzie miał również wpływ na nasze prawa i obowiązki. Jak możemy współtworzyć przestrzeń online w oparciu o szacunek i zaufanie?

W małej grupie stwórzcie mapę myśli prezentującą różne kwestie etyczne dotyczące tworzenia i oglądania materiałów wideo online. Pomyślcie o tym z perspektywy zarówno twórców, developerów i współtwórców tego typu treści, jak i użytkowników udostępniających takie materiały. Zastanówcie się również, jakie obowiązki powinni wprowadzić tacy usługodawcy jak YouTube czy Facebook. Tworząc mapę myśli, możecie skorzystać z darmowego oprogramowania, o którym przeczytacie na: www.digitalyouth.pl/2017/10/11/5-narzedzi-tworzenia-map-mysli/.

Propozycja ćwiczenia: spróbujcie nagrać krótki materiał wideo, w którym nie będzie żadnych ujęć ludzi. Możecie do tego wykorzystać InstaLive albo Musical.ly

Ćwiczenie 6 Internetowa wieża Babel

Z około 6000 języków używanych obecnie na całym świecie 10 najpopularniejszych odpowiada za 82% internetowych treści. W 1997 roku badania wykazały, że 80% treści online jest w języku angielskim, obecnie materiały w tym języku stanowią 55% wszystkich treści, podczas gdy materiały w języku rosyjskim – 6,19%, a w języku chińskim – 4,4%. Co to oznacza dla osób posługujących się innymi językami? W jaki sposób przedstawione dane wpływają na nasze prawo do posługiwania się ojczystymi językami i kultywowanie kultury narodowej? Z innej strony, w jaki sposób internet może wspierać osoby, które chcą się uczyć języków obcych? W małych grupach opracujcie plakat prezentujący wyzwania i możliwości w tym obszarze. Możecie skorzystać z jednego z darmowych narzędzi online zaprezentowanych na: www.digitalyouth.pl/2017/10/23/5-narzedzi-tworzenia-plakatow/.

---

¹ www.smartinsights.com/digital-marketing-platforms/video-marketing/video-account-80-internet-traffic-2020-chartoftheday/

Zabierz głos

4. Czas na działanie!

Prawa człowieka są respektowane wtedy, kiedy je znamy, kiedy ich bronimy i kiedy stosujemy je w codziennym życiu. Nie można ich zagwarantować tylko za pomocą rozwiązań prawnych. Powinny być chronione i gwarantowane przez wszystkich, również dzieci i młodzież. Chociaż ostatni tekst RODO został już przyjęty, nie jest jeszcze za późno na działanie! Regulacje będą obowiązywać dopiero od maja 2018 roku. Przed tym terminem państwa członkowskie Unii Europejskiej mają opracować jasne wytyczne dotyczące ich wdrożenia, w tym również kwestii zgody rodziców.

Aby to uczynić prawidłowo, państwa członkowskie muszą zagwarantować, że opracowane wytyczne są oparte na dowodach i skonsultowane ze wszystkimi zaangażowanymi stronami, w szczególności młodymi ludźmi, ponieważ to na ich swobodę online RODO będzie miało znaczący wpływ.

Dołączcie do innych europejskich nastolatków i razem z nimi stwórzcie internetowy album dotyczący waszych cyfrowych praw. Jego zawartość będziecie mogli wykorzystać do nagłośnienia waszego stanowiska w tej sprawie. Artykuł 12 Konwencji o prawach dziecka stanowi, że dzieci mają prawo być wysłuchane we wszystkich sprawach, które ich dotyczą. To twoja szansa na skorzystanie z prawa do uczestnictwa i wolności słowa!

Wasze prace możecie udostępnić na Instagramie, Twitterze, Facebooku, Google+, Pinterście lub Tumblrze, używając jednego z trzech hashtagów: #GDPRHaveYourSayPL, #RODO lub #childrights. Wasze pomysły pomogą zainteresować innych nastolatków i opinię publiczną wpływem RODO na prawa dzieci. Zaprezentują również niektóre z większych wyzwań, z jakimi obecnie spotykają się młodzi ludzie online. Najaktywniejsi twórcy zostaną zaproszeni do współpracy przy tworzeniu karty cyfrowych praw w oparciu o udostępnione online prace. Karta cyfrowych praw wyróżni te obszary, które młodzi Europejczycy zidentyfikują jako najważniejsze, gdy rozporządzenie RODO zacznie wpływać na ich życie.

Ćwiczenie 1 Zaplanuj kampanię

Nadszedł czas, żeby uruchomić kreatywność i zadbać o to, aby wasz głos został usłyszany! W grupie zaprojektujcie plakat i wymyślcie hasło na temat ochrony praw, które mogą być zagrożone z powodu wymaganej przez rozporządzenie RODO zgody rodziców. Projektując plakat, możecie skorzystać z darmowych narzędzi opisanych na: www.digitalyouth.pl/2017/10/23/5-narzedzi-tworzenia-plakatow/.

Ćwiczenie 2 Opracuj rozwiązania

W społeczeństwie informacyjnym dostawcy usług odgrywają bardzo ważną rolę w gwarantowaniu, aby korzystanie z internetu było dla młodych ludzi jak najbezpieczniejsze. Powinieneś mieć dostęp do narzędzi ułatwiających podejmowanie właściwych decyzji dotyczących prywatności i bezpieczeństwa. W parze albo w grupie opracujcie rozwiązania, które mogłyby zostać wdrożone zamiast proponowanych w RODO.

Stwórzcie dwa albo trzy memy przedstawiające wasze pomysły. Więcej informacji o tym, w jaki sposób tworzyć memy, znajdziecie na stronie: www.digitalyouth.pl/2017/10/16/5-narzedzi-tworzenia-memow/.

Ćwiczenie 3 Działaj lokalnie

W grupach zastanówcie się, w jaki sposób możecie poruszyć temat cyfrowych praw dzieci w waszej szkole, waszych społecznościach lokalnych i online. Pamiętajcie, że działania lokalne przekładają się na globalne zmiany. Oto kilka pomysłów:

- Razem ze znajomymi i kolegami zorganizujcie w szkole albo społeczności debatę na temat konsekwencji RODO.
- Z wykorzystaniem TiK porozmawiaj na temat cyfrowych praw z nauczycielami i zapytaj, w jaki sposób mogą wesprzeć wasze działania.
- Poprowadź warsztat dla rodziców na temat cyfrowych praw młodych ludzi.
- Znajdź lokalną organizację, która pracuje z młodzieżą, i porozmawiaj z działającymi w niej osobami o sytuacji młodych ludzi online.
- Podejmij działania lobbingowe wobec europosłów.
- Skontaktuj się z lokalnymi mediami w celu zwrócenia ich uwagi na problem oraz zainteresowania innych tematem cyfrowych praw.

Dla nauczycieli i liderów młodzieżowych

Dzieci i młodzież często nie są świadomi swoich praw. Jako nauczyciele, osoby pracujące z młodzieżą i rodzice powinniśmy zachęcać młodych ludzi do zastanowienia się nad swoimi prawami, nad tym, w jaki sposób są one kwestionowane online i offline, oraz co mogą zrobić, kiedy ich prawa nie są przestrzegane. Ta broszura może być wykorzystywana w edukacji rówieśniczej i oferuje wiele pomysłów na aktywności oraz działania, które dzieci i młodzież mogą podejmować w swojej szkole lub społeczności. Oprócz zachęcenia do refleksji na temat nowych technologii, które radykalnie zmieniają sposób, w jaki myślimy, działamy i wchodzimy w interakcje, proponowane aktywności mają na celu rozpoczęcie dyskusji na temat rozwiązań, które chroniłyby prywatność i dane, a jednocześnie były alternatywą do tych proponowanych przez RODO. Dodatkowym celem jest zainspirowanie młodych ludzi do działania.

Do wykonania większości z proponowanych aktywności wystarczy 30–40 minut, jednak niektóre tematy mogą być rozłożone na kilka lekcji. Zachęcamy do wybierania aktywności, które według ciebie będą najodpowiedniejsze dla młodych osób, z którymi pracujesz, albo też zaproponowanie im wybrania tematów, które ich najbardziej interesują. Razem możecie wiele zmienić dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Słownik terminów

Aplikacja lokalizacyjna – aplikacja pozwalająca na śledzenie miejsca pobytu danej osoby

Dane osobowe – informacje dotyczące osoby fizycznej umożliwiające jej zidentyfikowanie, zlokalizowanie bądź skontaktowanie się z nią

Dron – bezzałogowy pojazd latający zdalnie sterowany przez operatora z ziemi, zwany także bezzałogowym statkiem powietrznym (UAV) lub bezzałogowym systemem powietrznym (UAS)

Eurodeputowany – członek Parlamentu Europejskiego

Hashtag – słowo lub fraza poprzedzona symbolem #, która klasyfikuje załączoną treść (np. tweet)

Helpline – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, w którym mogą oni otrzymać profesjonalną pomoc oraz wsparcie w trudnych sytuacjach

TiK – technologia informacyjna i komunikacyjna

Internet rzeczy (IoT) – koncepcja, według której przedmioty są połączone z internetem i mogą gromadzić, przetwarzać oraz wymieniać dane za pośrednictwem sieci

Mapa myśli – rodzaj notowania przedstawiający pojęcia, pomysły i powiązania między nimi

Mem – porcja informacji rozpowszechniana online, może mieć formę obrazka, frazy, plotki oraz format audio i wideo

Oparte na dowodach – poparte badaniami naukowymi

Osoba małoletnia – w rozumieniu polskiego prawa cywilnego osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła małżeństwa

Osoby trzecie – osoby, które mogą być pośrednio zaangażowane, ale nie są głównymi interesariuszami

Państwa członkowskie – państwa będące członkami Unii Europejskiej

Prawa człowieka – prawa, które przysługują każdemu człowiekowi niezależnie od płci, wieku, wykształcenia, wynikające z tego, że jest człowiekiem, poparte międzynarodowymi deklaracjami

Prawo do bycia zapomnianym – prawo jednostki do usunięcia jej danych osobowych z internetu

Prywatność – prawo jednostki do utrzymania swoich danych i osobistych zwyczajów nieujawnionych publicznie oraz wolnych od nadzoru

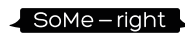
Rozporządzenie ogólne o ochronie danych osobowych (RODO) – ramy prawne określające wytyczne dotyczące gromadzenia i przetwarzania danych osobowych osób fizycznych w Unii Europejskiej

Wirtualna rzeczywistość – sztuczny świat obrazów i dźwięków stworzony przy wykorzystaniu technologii informatycznej

Przydatne linki

1. www.privacy-regulation.eu/pl - treść rozporządzenia o ochronie danych
2. www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Powszechna_Deklaracja_Praw_Czlowieka.pdf - treść Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka
3. brpd.gov.pl/konwencja-o-prawach-dziecka - treść Konwencji o prawach dziecka
4. digitalyouth.pl - blog o kreatywnym wykorzystaniu internetu i nowych technologii
5. 116111.pl - strona Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży

#GDPRHaveYourSayPL #RODO #childrights

